SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2758

av Nils Seye Larsen m.fl. (MP)

LSS och personlig assistans

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om LSS och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om personlig assistans och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Situationen för personer med funktionsnedsättning i Sverige är alltmer oroväckande. Bedömningar av stödinsatser som är helt avgörande för personer med funktionsnedsättning har successivt blivit snävare och striktare. Dessutom är det enorma variationer runtom i Sverige och rätten till stödinsatser under LSS har alltmer kommit att bli som ett absurt postkodlotteri.

Riksrevisionen identifierade i deras rapport ‘LSS - ett kommunalt uppdrag under statens styrning och kontroll’ en rad brister och problem i kommunernas myndighetsutövning enligt LSS, såväl som brister i statens styrning. Det är brister och problem som under flera år uppmärksammats av bland annat Socialstyrelsen, IVO och JO. Det handlar om olika tolkningar och tillämpningar av LSS och rättspraxis i olika kommuner, bristande utredningar och dokumentation, långa handläggningstider, obefogade tidsbegränsningar av beslut, otillräckligt barnrättsperspektiv, med mera.

Det är nu angeläget att skyndsamt gå vidare med rapportens slutsatser och rekommendationer. En av de viktigaste rekommendationerna handlar om att se över och

förtydliga LSS-lagen, något som Miljöpartiet motionerat om och drivit under flera år. Utöver det finns en rad rekommendationer till Socialstyrelsen och IVO för att kunna stödja och vägleda kommuner, samt öka tillsynen. Viktiga rekommendationer som behöver förverkligas.

När det gäller personlig assistans så ser vi även där en väldigt oroväckande utveckling som pågått under lång tid, med snävare och striktare bedömningar som gör att människor förlorar rätten till helt avgörande personlig assistans. Därför är den pågående behovsutredningen viktig för vi måste se över behovsbedömningarna, i synnerhet när det gäller grundläggande behov där hjälpbehov måste ses i sin helhet. Detta är ett viktigt att genomföra innan man kan gå vidare med ett statligt huvudmannaskap för personlig assistans.

Dessutom har de ekonomiska förutsättningarna för personlig assistans urholkats över tid. Assistansersättningen har under lång tid legat långt under pris- och löneutvecklingen i samhället i stort. I våras gick SKR, Vårdföretagarna och Fremia gemensamt ut och krävde ett krismöte med regeringen. Detta som följd av att den lovade indexuppräkningen av assistansersättningen uteblev och att höjningen för 2026 var katastrofalt låg. Det är angeläget att förbättra de ekonomiska förutsättningarna för personlig assistans och ha en modell med indexuppräkning av ersättningen.

Nils Seye Larsen (MP)

Ulrika Westerlund (MP) *Ajda Asgari (MP)*